

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

HOTĂRÂRE

**privind adoptarea opiniei referitoare la
Propunerea de Decizie a Consiliului
privind încheierea, de către Uniunea Europeană, a Convenției Consiliului
Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a
violenței domestice
COM (2016) 109
și
la Propunerea de Decizie a Consiliului
privind semnarea, în numele Uniunii Europene, a Convenției Consiliului
Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a
violenței domestice
COM (2016) 111**

În temeiul prevederilor art. 67 și ale art. 148 din Constituția României, republicată, ale Legii nr. 373/2013 privind cooperarea dintre Parlament și Guvern în domeniul afacerilor europene și ale art. 160 - 185 din Regulamentul Camerei Deputaților,

Camera Deputaților adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. – Luând în considerare opinia nr. 4 c - 19/530 adoptată de Comisia pentru afaceri europene, în ședința din 17/05/2016, Camera Deputaților:

1. Salută încheierea și semnarea în numele Uniunii Europene a Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice, întrucât convenția:

- recunoaște fenomenul violenței împotriva femeilor drept o încălcare a drepturilor omului și o formă de discriminare;

- reprezintă cel mai cuprinzător tratat internațional privind încălcarea gravă a drepturilor omului, care aduce în prim-plan îndeosebi prevenirea violenței, protecția victimelor și trimiterea în judecată a infractorilor;

- readuce în prim-plan necesitatea adoptării unor măsuri adecvate mai ferme, care să reducă la minimum toleranța față de toți cei care recurg la acte de violență de orice fel împotriva femeilor, acte al căror număr în prezent este în plină creștere, în condițiile multiplicării fluxului de migranți din Europa;

- se constituie ca un instrument de protecție a drepturilor omului, care se aplică în mod explicit pe timp de pace și în situații de conflict armat și care instituie obligații nu numai în ceea ce privește femeile, dar se încurajează aplicarea ei și în cazul tuturor victimelor violenței domestice, mai exact și în cazul bărbaților și băieților.

2. A susținut ratificarea convenției de către autoritățile române și s-a implicat în promovarea principiilor și beneficiilor adoptării acestui document internațional comprehensiv în statele din vecinătate, pentru că:

- reprezintă un tratat de cooperare juridică internațională care creează cadrul juridic complet și multidimensional pentru protejarea femeilor împotriva oricăror forme de violență și care vizează prevenirea și eliminarea violenței împotriva femeilor și fetelor și a violenței domestice;

- este primul tratat internațional care conține o definiție completă a conceptului de gen, care nu se limitează numai la diferențierile de ordin biologic, sunt luate în considerare și rolurile sociale acordate femeilor și bărbaților din societate, precum și comportamentele și atributele specifice pentru femei și bărbați;

- pentru prima dată în definiția dată conceptului „femei” sunt incluse și fetele sub 18 ani;

- astfel, se definește ca „violență de gen împotriva femeilor” orice formă de violență îndreptată împotriva unei femei, numai pentru că ea este femeie, sau care afectează femeile în mod disproporționat în raport cu bărbații;

- în definiția violenței împotriva femeilor, considerată o încălcare a drepturilor omului și o formă de discriminare împotriva femeilor, este explicit introdusă orice acțiune care conduce la vătămarea psihologică sau economică cauzată femeilor, inclusiv amenințările cu întreprinderea unor asemenea acțiuni, coerciția sau privarea arbitrară de libertate, indiferent dacă survine în public sau în viața privată;

- documentul aduce în discuție importanța violenței economice și efectele pe care aceasta le poate produce asupra comunității prin defavorizarea și îngrădirea independenței femeilor pe piața muncii, acțiuni care vor crea un impact negativ asupra sănătății și bunăstării întregii comunități;

- părțile semnatare sunt obligate să condamne toate formele de discriminare prin asigurarea respectării principiului egalității între femei și bărbați în ordinea lor juridică, precizându-se explicit că pot fi adoptate măsuri de discriminare pozitivă;

- este explicit definită „violența domestică”, iar în definiție este menționat expres că sunt luate în considerare toate acțiunile care survin în familie sau în unitatea domestică sau între foștii sau actualii soți sau parteneri, indiferent dacă agresorul împarte sau a împărțit anterior, același domiciliu cu victima;

- introduce o serie de infracțiuni care nu erau incriminate, precum sterilizarea forțată, mutilarea genitală a femeilor sau violența psihică, infracțiuni care trebuie să fie incluse în legislațiile naționale ale tuturor statelor semnatare și pentru care trebuie să fie adoptate măsurile ce se impun în acest sens;

- susține și recomandă înființarea și dezvoltarea serviciilor specializate pentru asigurarea asistenței medicale și consilierii psihologice și juridice a victimelor și în mod deosebit dezvoltarea rețelei de adăposturi destinate femeilor și copiilor, victime ale violenței domestice;

- introduce obligația părților semnatare de a constitui un organism național coordonator care să aibă responsabilitatea punerii în aplicare și funcționării corecte a mecanismelor generate de politicile în domeniul prevenției, protecției și acordării de asistență și care trebuie să fie în permanent contact cu organismele create de toate părțile semnatare;

- recomandă multiplicarea proiectelor în care să fie implicate cât mai mult mediul privat și media, care să vizeze elaborarea și punerea în aplicare a politicilor de gen;

- sunt menționate justificări inacceptabile pentru infracțiuni, inclusiv infracțiunile comise în numele așa-numitei „onoare”, care nu pot fi luate în considerare dacă a fost comis un act de violență îndreptată împotriva femeilor sau oricărui membru al familiei (așa-zisă justificare izvorâtă din cultură, obicei, religie sau tradiție);

- în deciziile lor, părțile semnatare trebuie să aibă în vedere faptul că măsurile legislative sau alte măsuri conexe nu trebuie să fie subordonate condiției ca faptele să fie încriminate numai pe teritoriul unde au fost comise;

- această convenție instituie un mecanism de monitorizare specific, care le permite părților semnatare să asigure punerea în aplicare în mod eficient a dispozițiilor sale;

- prevede obligația părților semnatare de a institui politici integrate și de a oferi un răspuns global la acest fenomen;

- identifică acele forme de violență care necesită o intervenție în materie de drept penal și le solicită părților să vizeze o serie de infracțiuni din dreptul lor penal.

3. Consideră că:

- asumarea și semnarea acestui document în numele UE constituie un progres pentru consolidarea cadrului juridic în materie de protecție și promovare a drepturilor omului;

- semnarea în numele Uniunii Europene a acestui tratat de cooperare juridică internațională reprezintă un semnal politic pozitiv, un angajament al UE de a respecta și a promova, atât în statele membre cât și în afară, măsuri ferme care să prevină și să combată fenomenul violenței îndreptate împotriva femeilor;

- semnarea în numele UE a acestei convenții permite armonizarea cadrului juridic și a măsurilor de prevenție, protecție și furnizarea de asistență pentru victimele violenței îndreptate împotriva femeilor și a membrilor familiei pentru toate părțile semnatare, ceea ce va da mai multă consistență sistemului european care, în acest fel, va deveni un exemplu pozitiv, demn de urmat și de alte state, chiar dacă nu sunt membre ale UE;

- semnarea acestui document va contribui la accelerarea și adâncirea politicilor de prevenție, protecție și a măsurilor aferente pentru punerea în aplicare a acestor politici, precum și la realizarea unei coerențe a politicilor în acest domeniu;

- încheierea convenției este nu numai expresia angajamentului UE privind combaterea violenței îndreptate împotriva femeilor și asigurarea coerenței demersurilor sale pe plan intern și extern, dar și a complementarității nivelului național cu cel european; toate acestea vor consolida credibilitatea și responsabilitatea față de partenerii internaționali și vor conduce și la consolidarea reprezentării și rolului UE în cadrul forurilor internaționale;

- UE trebuie să ratifice convenția împreună cu statele membre, întrucât are competențe în ceea ce privește o parte considerabilă din dispozițiile convenției (cum ar fi combaterea discriminării și egalitatea de gen, în temeiul articolului 157 din TFUE, legislația secundară, în temeiul articolelor 82 și 84 din TFUE - care vizează protejarea și sprijinirea victimelor și anchetarea, urmărirea penală, dreptul procedural și măsurile de protecție, în temeiul articolelor 81 și 82 din TFUE pentru aspectele transfrontaliere în materie civilă și penală privind cooperarea internațională și articolul 16 din TFUE privind protecția datelor, acte legislative ale Uniunii privind aspecte legate de cooperarea statelor membre cu privire la protecția consulară a cetățenilor UE, etc.);

- întrucât o parte din competențele convenției se află în responsabilitatea statelor membre și o bună parte cad în responsabilitatea Uniunii Europene, se impune ca și UE să fie parte semnatară alături de statele membre.

4. Apreciază că:

- prevederile în baza cărora părțile semnatare trebuie să recunoască, să încurajeze și să sprijine, la toate nivelurile, activitatea organizațiilor neguvernamentale relevante și a societății civile active în combaterea violenței împotriva femeilor și să stabilească o cooperare eficace cu aceste organizații sunt binevenite, în condițiile în care rețelele de personal la nivel de autorități, destinate desfășurării activităților de colectare a informațiilor și prestarea serviciilor de prevenție, protecție și acordarea de asistență sunt mult subdimensionate și necesită investiții consistente pentru specializarea în acest domeniu;

- abordarea integratoare a prevederilor acestui tratat internațional, cu implicații în toate domeniile de activitate și la toate nivelurile, este în totalitate adecvată obiectivelor generoase și problematicei complexe căreia trebuie să-i facă față prevederile convenției și determină, totodată, reevaluarea și revigorarea elaborării politicilor și a măsurilor necesare punerii în aplicare a acestora la nivel european;

- definițiile complexe, adoptate de această convenție pentru conceptele legate de violență, au condus la readucerea în prim-plan a reconsiderării politicilor în domeniul egalității de gen atât pe orizontală, cât și pe verticală, pentru a realiza un model armonizat și coerent;

- părțile trebuie să coopereze în ceea ce privește punerea în aplicare a convenției, să facă uz de instrumentele de cooperare regionale și internaționale relevante și să se asigure că plângerile referitoare la infracțiunile comise pe teritoriul unei alte părți se pot depune în țara de reședință a victimei;

- este justificată introducerea perspectivei de gen în cazul instituirii procedurilor de azil, astfel încât violența de gen să fie recunoscută ca o formă a persecuției, precum și în stabilirea statutului de refugiat;

- prevederea conform căreia parlamentele naționale sunt invitate să participe la activitatea de monitorizare ar trebui să fie detaliată;

- este întemeiată libertatea părților semnatare de a încheia și alte acorduri internaționale cu privire la chestiuni care sunt deja reglementate de convenție, în măsura în care le consideră necesare pentru a completa sau consolida dispozițiile acesteia.

5. Atrage atenția asupra următoarelor aspecte pe care Comisia Europeană ar trebui să le aibă în vedere:

- deși nu se manifestă lacune sau inadvertențe în cuprinsul celor două propuneri, există câteva elemente care reclamă clarificări în această etapă și care țin de structura competențelor care revin în mod explicit numai UE și cele care sunt partajate între UE și statele membre;

- sunt necesare clarificări privind competențele interconectate vizând punerea în aplicare și monitorizarea mecanismelor prin intermediul organismului coordonator (articol 10), obligațiile de raportare și colectare a datelor de către grupul de experți (articol 11 alin(3)), articol 66 și articol 70);

- se impune o analiză mai atentă a prevederilor convenției pentru a determina în mod corect care prevederi sunt exclusiv de competența UE și care intră în sfera competențelor partajate; această precizare este necesară în baza articolelor 3 și 4 ale Propunerii de Decizie a Consiliului (COM (2016) 109), care subliniază necesitatea realizării unui acord comun între statele membre UE și Comisia Europeană privind chestiunile care țin exclusiv de competența UE și competențele care nu se află în responsabilitatea UE, în sensul articolului 4 alin. (1) și (2) din decizie;

- în conformitate cu dispozițiile articolului 78 alineatele (1) și (2) din convenție, România își rezervă dreptul de a nu aplica sau de a aplica doar în cazuri sau condiții specifice dispozițiile formulate în: articolul 30 alineat (2), articolul 44 alineat (1) lit. e), alineat (3) și alineat (4);

- întrucât Convenția de la Istanbul are rolul unui instrument juridic de cooperare în domeniul drepturilor omului, considerăm că abordarea ar putea fi similară cu cea folosită în cazul aderării UE la Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, mai cu seamă că Protocolul (nr. 8) anexat tratatelor prevede la art. 2, teza a doua că acordul privind aderarea Uniunii la CEDO „trebuie să garanteze că niciuna dintre dispozițiile sale nu aduce atingere situației speciale a statelor membre în ceea ce privește Convenția europeană și, în special, protocoalele acesteia, măsurile adoptate de statele membre prin derogare de la Convenția europeană, în conformitate cu articolul 15 din convenție, precum și rezervele cu privire la Convenția europeană formulate de statele membre, în conformitate cu articolul 57 din convenție”;

- având în vedere caracterul eterogen și diversitatea manifestate la nivelul UE, considerăm că ar trebui să fie explicit exprimat, în articolul 1 al fiecăreia dintre aceste decizii, faptul că în cazul Convenției de la Istanbul aprobarea se realizează în numele UE, în calitatea sa de subiect de drept internațional public distinct, „în ceea ce privește chestiunile care țin de competența Uniunii”;

- statele membre rămân competente pentru incriminarea diferitelor delictе comise împotriva femeilor în legea penală națională așa cum este stipulat în convenție, pentru a alege modalitatea adecvată (măsuri legislative sau alte măsuri) în vederea punerii în aplicare a convenției;

- considerăm necesar a se identifica modalități adecvate de reglementare între Comisie și statele membre pentru punerea în aplicare și monitorizarea mecanismelor prevăzute de convenție, pentru a urma raportarea obligațiilor, conform cap. IX din convenție, după cum urmează: să selecteze, să propună și să participe la nominalizarea experților grupului de experți pentru acțiunea împotriva violenței domestice (GREVIO), în numele Uniunii; să asigure o bună cooperare privind aspectele de monitorizare, colectare a datelor, raportare, reglementări privind sistemul de votare și funcționare a organismului coordonator prevăzut în articolul 10 din convenție;
- codul de conduită prevăzut în articolul 4 alineat (2) din COM (2016) 109 ar trebui agreat înainte de depunerea instrumentului de confirmare formală din partea Uniunii, în scopul asigurării transparenței la nivelul tuturor aspectelor juridice și practice.

6. Reliefează demersurile preliminare demarate în România, care decurg din punerea în aplicare a Convenției de la Istanbul:

- România a semnat și ratificat Convenția de la Istanbul, depunând instrumentele de ratificare la 23 mai 2016 și urmând să intre în vigoare la 1 septembrie 2016. Până în acest moment, prin activitățile desfășurate pentru promovarea obiectivelor și bunelor practici la nivel regional, a contribuit și va contribui în continuare la realizarea aspirațiilor tuturor femeilor care pot beneficia de pe urma ratificării și punerii în aplicare a acestui tratat;

- România a demarat deja punerea în aplicare a Convenției de la Istanbul. Astfel, cu titlu de exemplu, în vederea prevenirii și limitării violenței economice și a efectelor negative pe care aceasta le poate produce asupra comunității, a fost adoptată *Legea nr. 229 din 6 octombrie 2015 pentru modificarea și completarea Legii nr. 202/2002 privind egalitatea de șanse și de tratament între femei și bărbați*. În cadrul acesteia, au fost avute în vedere:

- crearea condițiilor necesare eliminării diferențelor de retribuire dintre femei și bărbați, respectând principiul „la muncă egală, femeile și bărbații trebuie să primească plată egală”;
- introducerea sintagmei „bugetare din perspectiva de gen”, în scopul evaluării impactului bugetului public asupra vieții femeilor și bărbaților, cu respectarea principiului egalității între femei și bărbați.

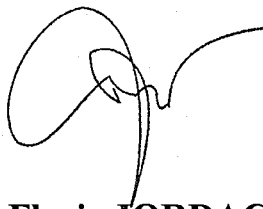
- La nivelul Camerei Deputaților, în cadrul Comisiei pentru afaceri europene, a fost înființat un grup de lucru alcătuit din parlamentari, reprezentanți ai ministerelor, cu responsabilități în punerea în aplicare a convenției, reprezentanți ai asociațiilor neguvernamentale și private, cu expertiză în domeniu, în scopul de a identifica și prioritiza măsurile legislative necesare punerii în aplicare a convenției și pentru monitorizarea aplicării acestor măsuri la nivel regional și local.

7. Susține cele două propuneri ale Comisiei Europene, întrucât prin încheierea și semnarea Convenției de la Istanbul în numele Uniunii Europene, Comisia Europeană va transmite un mesaj politic puternic și angajamentul său de a întreprinde toate demersurile pentru prevenirea și combaterea oricăror forme de violență îndreptate împotriva femeilor și de a sprijini statele membre ale Consiliului Europei în eforturile lor pentru semnarea și ratificarea acestui tratat de cooperare judiciară.

8. Susține aceste propuneri, întrucât punerea în aplicare deplină a acestei convenții se poate realiza doar prin îndeplinirea competențelor tuturor celor îndrituiți: competențele Uniunii Europene și competențele ce revin statelor membre.

Această hotărâre a fost adoptată de către Camera Deputaților în ședința din 22 iunie 2016, cu respectarea prevederilor art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

**PREȘEDINTELE
CAMEREI DEPUTAȚILOR**

Florin IORDACHE

București, 22 iunie 2016

Nr. 58.